

A szegedi polgármester, az egyetem, a nyilvánosság és kultúra.

Egy interpellációra, amelyet a városban senki se vett komolyan, *Somogyi Szilveszter* polgármester nagyon komolyan válaszolt, közben olyanokat is mondott, hogy mi összetévesztjük a politikát a kultúrával és beszélt — teljesen adatok nélkül — a mi nyilvánosságunkról. Mindezzel azért fáradozott a nagyon, de nagyon elfoglalt, sokat dolgozó és rokonszenves polgármester, hogy megkeresse, esetleg kimutassa annak az okát, amiért az egyetemet „támadjuk”.

Az olyan magasrangú tisztviselőnek, mint aminő a szegedi polgármester, sok-sok referense szokott lenni. Ha választ kell adnia interpellációra, ha indítványokról, vagy tanácsi előterjesztésekről folytatott vitában felszólalni készül, magához rendeli a referenseket, adatokat, terepismertetést kér tőlük, hogy felszerelten állhasson fel az előki emelvényen szólásra. Bizonyára megteszi ezt minden esetben a szegedi polgármester is. Sajnos, a jelen esetben nem tette meg, pedig igen szívesen rendelkezésére bocsátottunk volna minden adatot, ha nem sajnált volna egy kis fáradságot annak érdekében, hogy magához rendeljen, szóba álljon velünk és alapos legyen. Abból azonban, hogy a polgármester mulasztást követelt el, nem következtethetjük, hogy tévedésben hagyjuk tartani a közönséget. Itt mondjuk el tehát mindazt, amit a polgármesternek mondtunk volna el, ha megkérdezt volna bennünket, mielőtt végiggondolta, hogy mit is fog válaszolni arra az igen, de igen naiv és teljesen jelelő interpellációra.

Ami az egyetem kérdéséről illeti, „támadásainak” több oka van. Hogy ezeket a cikkeinket politika sugalmazta, vagy befolyásolta volna, azt még a fajvédők vezére sem hiszi el, pedig az sok minden képtelenséget elhisz, ha róluuk állítják. Egyszerűen arról van szó, hogy helyes pénzügyi és kulturpolitika volt-e a háboruban vesztes, a békeszerződésben békára csonkított és a szanálással egészen vérszegényre soványított Magyarországon gyors iramban egymásután felépíteni három egyetemet. Nem lett volna e sokkal, de sokkal helyesebb, ha azt a tömérdek pénzt, amelyet most feleslegesen ölnék bele *nagystílű* egyetemi építkezésekbe, más *kulturcélokra* használnák fel, hogy többet ne mondjunk, arra, hogy teljesen eltöröljék végre ennek a kicsi és szegény magyar földnek a színéről az analfabétizmust. Nem egyedül állunk ebben a városban és ebben az országban ezzel az álláspontunkkal és épp a polgármesternek nagyon jól kell tudnia, hogy a szanálási bizottságban is ez a vélemény és ez az irány kapta volna a többséget, ha mindjárt azután, amikor áthataloltak a párnázott ajtókon az első aggodalmak, nem indult volna meg minden összekötetésnek a latbavetésével az akció annak érdekében, hogy a tervezett nagyarányú, a szükségleteket és teherbírásunkat messze meghaladó tervek egész arányukban megvalósíttassanak.

Csináljon csak a polgármester kalkulációt arról, hogy miibe kerül egy egyetemi polgár az államnak, amikor a fiatalság négy egyetemen tanul és miibe került volna akkor, ha ez a fiatalság csak két egyetemen tanult volna.

Két egyetemen: a pestin és a szegedin. Természetesen gyökerében elhibázottnak tartjuk azt a városfejlesztési politikát, amely nyolcvan milliárdot ad oda az egyetemi építkezésre, tehát

kifejezetten állami feladat megvalósítására.

Ez a város, noha nagyon gazdag, nem dobálózhatik ilyen módon nyolcvan milliárdokkal. Ennek a városnak nincs vízvezetése, nincs csatornázása, égbekiállón nyomorúságos helyzetben élnek külvárosrészeinek lakói és senyved, meg tengődik itt az ipar, meg a kereskedelem. Az egyetemet az államnak kellett volna felépíteni és meggyőződésünk, hogy sokkal, de sokkal kevesebb hozzájárulással is megkapta volna a város és a differencián létesíthetett volna például — ipartelepeket. De az egyetem itt van, maga a polgármester is kénytelen volt elismerni, hogy most már természetesen támogatjuk, *támogatni is fogjuk*, mert ha már felépült, ez *kötelességünk*. Ebből azonban nem következik, hogy „azon az utolsó napon, amelyen még kritikai alapon elmondhatjuk a véleményünket, hallgassunk, hiszen mi nem politikai irány alázatos kiszolgálására, hanem a lakosság

érdekeinek törhetetlen védelmére és istápolására jelenünk meg.

Most még csak egyet az egyetem kérdésénél, amit megmondtunk a *legilletékesebb helyen is*. Az egyetemtől bizonyos mértékben mindig távol fog tartani bennünket a numerus clausus, az a törvény, amely középkori módon sújta az ország lakosságának egy értékes elemét és mindig akadály lesz felmelegedésünknek az egyetem egyik-másik fakultásának reakciós magatartása. Nálunk azonban ez se politika, hanem kultúra kérdése és csak azoknál politikai kérdés ez, akiknek kedves a reakció és akik lelkük mélyén változatlanul örvendeznek a numerus claususnak. Elhárítjuk magunktól a polgármesternek azt a vállveregető kijelentését, hogy mi összetévesztjük a kultúrát a politikával és ezért „támadjuk” az egyetemet. A helyzetkép egészen mást mutat.

A hatóság téveszti össze az alapot a tetőzettel és ebből származik minden baj.

Ezért hagyják parlagon és megépítellenül kulturális életünk alapjait és csinálják teherbírásunkat messze meghaladó módon a *tetőzetet*. Így nem csinálnak kultúrát és így abban a városban dolgoznak, amelyben nem program és terv szerint, hanem a felvetődött véletlenek szerint építenek.

A kultúra az egészség, a kultúra az irni-olvasni-tudás, a kultúra az egészséges, tiszta lakás, a kultúra a víz, a kultúra a múzeum, amelyet állandóan gazdagítani kell, a jó könyv, a szép kép, a kultúra a virágzó ipar, a kultúra a többtermelés

Az egészségtelen és életveszélyes lakások lakóit helyezik el a városi szükségslakásokban.

(A *Delmagyarország munkatársától*.) A városi tanács — mint ismeretes — még régebben elhatározta, hogy a palánki házak lebontásából kikerülő építési anyag felhasználásával megfelelő számú szükségslakást építtet a Csillagterre és a Cserepessorra. Mindkét helyen husz-husz egy szobából és konyhából álló szükségslakás építéset kezdik most meg. A lakásoknak kizárólag az lesz a rendeltetésük, hogy a városban helyezze el a nedves, egészségtelen és életveszélyes lakások kilakoltatandó lakóit. Ezeket a szükségslakásokat azonban senki sem fog-

és még sok minden más a kultúra, amiről megfeledkeznek, amit nem ápol, amit semmibe se vesz a hatóság. Épp azért, mert a kultúra alapelemeit, létfeltételeit és alapörvényeit tévesen össze és véli el.

Megfigyeltél ránk nézve, hogy a polgármester ur szíves volt részletesen beszélni nyilvánosságunkról. Meggyőződésünk, hogy nem vezette rosszakarat, de ettől függetlenül szükségesnek látjuk, hogy a város első tisztviselője *alaposan* legyen informálva városának sajtóviszonyairól. Ezért bátrak vagyunk felhívni szíves figyelmét arra, hogy egész adminisztrációnk minden adatát most utólag is szívesen rendelkezésére bocsátjuk. Megnézheti lapkiadói jegyzékeinket, előfizetőink névsorát és minden egyéb adatunkat. Győződjék meg belőlük, hogy sokkal, de sokkal nagyobb példányszámban jelentenek meg, mint ahogy ő azt hiszi, hogy a *Delmagyarországot* a nagyszámú kereskedőn kívül olvassa annyi tisztviselő és kisiparos, mint ahány példányban összesen nem jelenik meg egyik másik kedvenc sajtóorgánuma. Győződjön meg adatainkból arról is, hogy a magunk kis körében, milyen módon segítünk a város renoméját emelni, központi fekvéséből származó kis előnyeit erősíteni.

Sajnáljuk, hogy ezeket az adatokat itt és most kellett elmondanunk. Mennyivel egyszerűbb, körvelemből és eredményesebb lett volna, ha módot és alkalmat kapunk volna rá, hogy a naiv és jelentéktelen interpelláció előtt párnázott ajtók mögött mondjuk el a polgármesternek, aki meghallgatásunk után bizonyára alaposabb választ adott volna, akit mi tiszteltünk és nagyrabecsültünk és akivel épp ezért nehezünkre esett ilyen módon vitába szállni.

Viharos előljárási ülés volt hétfőn este a szegedi ipartestületben.

Tóth Imre lemondott ügyési tisztéről, mert az iparosság állást foglalt a közgyűlés felfrissítése mellett. — Bizalmatlansági indítvány Körmeny Mátyas ellen.

(A *Delmagyarország munkatársától*.) Az ipartestület hétfő esti előljárási ülése az izgalmak jegyében kezdődött meg. Az indítványok és bejelentések során számtalan olyan tárgy szerepelt, amely kirobbantotta a szenvedélyeket, úgy, hogy a jelenlévő hatóság biztos az ülést egy alkalommal fel is függesztette.

A mindvégig szenvedélyes hangú ülést Körmeny Mátyas nyitotta meg. A tárgysorozat rendezési pontjai között szerepelt a pénzügyigazgatóság átirata, amely bejelentette, hogy a *pénzügyminiszter elrendelte a kereseti adó kivételének felülvizsgálatát*. A kérdéshez Metzger Péter szólott hozzá, kifejtve, hogy a felelősségi tárgyalások folyamán az iparosok hivatalos kiküldöttjeit nem hallgatják meg, sőt egy alkalommal őt, amikor egy iparos érdekében felszólt, *kitalasították* a tárgyalóteremből. Az előljárási ülés határozatlán kimondta, hogy a kérdésben állir a pénzügyigazgatósághoz és az iparosság megbízottjának teljes akciós szabadságot kér.

Bejelentették ezután az államrendőrségnek a már ismert határozatát, amely szerint a jövőben

mind nem kell bejelenteni a szakosított üléseket.

Az első nagyobb vitát dr. Tóth Imre, az ipartestület ügyésének levélbeli bejelentése provokálta. Tóth Imre ugyanis bejelentette, hogy *az ipartestületben politikai megoldást lát és ezért ügyési tisztéről lemond.*

Levelében kitért az iparosságnak a vásárcsarnok elhelyezése és a közgyűlés felfrissítését célzó indítvány ügyében elfoglalt magatartására, amely *ellenkezik az ő álláspontjával*. Véleménye szerint az országban ma nem szabad élesen elválasztó pártalakulatoknak lenni. „Itt mindenki csak vad magyar lehet...”

A bejelentéshez először Marosán Milán szólott hozzá. *Tiltakozik az ellen, mintha az ipartestületben politizálnának.*

He valaki politizál, akkor Tóth Imre az. Ő volt az, aki a múlt évben a társadalmi egyesülések ellen a sajtószabadság megsemmisítését követelte.

Tóth egy politikai exponens, ahinek lemondását elfogadják és tudomásul veszi.

Akor Adolt ez'n én tiltakozik az ellen, mintha

Vidékiek is

ezüst evőkész-
leket stb.
kényelmes

részletfizetésre

Fischer Testvérek

vásárolhatnak óra, ékszer
brilláns árukat,

858

is.

órás és ékszerészek
Szeged, Kársz-uca

10.